

ПРОСТАТИТ-ЗАПЛАХА ЗА МЪЖЕСТВЕННОСТТА

Автор: Мариела Борисова, Маргарита Лаловска
МУ София Филиал "Проф. д-р Ив. Митев" гр. Враца
гр. Враца, бул. Втори юни, № 179
п.к. 3000

email: marielaborisova@abv.bg

Абстракт

В условията на съвременната демографска криза изучаването на болестите на пикочо-половата система са доста актуални. В структурата на урологичните заболявания значителен дял от всички патологии се падат на болести на мъжките полови органи, като основен дял при всички заболявания на простатната жлеза са възпалителните заболявания в нея- простатита и доброкачествената простатна хиперплазия.

Целта на изследването е да се проучи нивото на информираността сред мъже с поставена диагноза простатит

Използвани са: документален метод, социологическо проучване чрез анкетен метод, пряка индивидуална анонимна анкета при пациенти от доболничната и болничната помощ.

Получените резултати показват, че нивото на информираност сред мъжкото население е недостатъчна.

От направеното проучване установихме, че най-голям относителен дял има при лицата във възраст 25-41 г., наблюдава се подмладяване при заболяването, което се дължи на серия от поведенчески рискови фактори, които се наблюдават в изследваните лица.

Въпреки малките си размери, нейните функции са от съществено значение за репродуктивната система на всеки мъж. Когато е налице възпаление или друг проблем с простатата, може да се стигне до определени проблеми с половото здраве. Затова грижата за здравето на простатата е от критично значение за правилното функциониране на половата система на мъжа.

Key words: *prostatitis, behavioral risk factors, sexual health*

Въведение

В условията на съвременната демографска криза изучаването на болестите на пикочо-половата система са доста актуални. В структурата на урологичните заболявания значителен дял от всички патологии се падат на болести на мъжките полови органи, като основен дял при всички заболявания на простатната жлеза са възпалителните заболявания в нея- хроничния простатит и доброкачествената простатна хиперплазия.

Простатит – това представлява възпаление на простатната жлеза.

Простатитът се среща във всички възрасти на полово активните мъже и все по-често се открива при съвсем млади момчета.

Простатитът е най-честата урологична диагноза при мъже, по-млади от 45 години.

Простатитът е третата най-честа диагноза при мъжете под 45 години.

Причини

Една група фактори, допринасящи за развитието на простатит, са свързани с местоположението на простатата в тялото. Тя е много нежна и деликатна жлеза с големината на кестен, която е разположена в началната част на уретрата, под пикочния мехур и в непосредствена близост до правото черво. Простатата контактува със стените на правото черво и когато то е замърсено, както е в повечето случаи при болни от простатит, токсините преминават по кръвен път от него към жлезата и я увреждат. Затова преяждането, употребата на рафинирана храна, продължителното седене, обездвижването, затлъстяването водещи до хроничен запек и до венозен застой на органите в тазовата област, са първата главна причина за възпалението на жлезата.

Втората причина за простатита е силната възбуда на простатната жлеза, предизвиквана от прекалено чести полови сношения /полови ексцесии/, обща нервна възбудимост, тежък физически труд и, не на последно място, злоупотреба с алкохол /особено бира/ и тютюн. Никотинът уврежда осем пъти по-често бъбреците, пикочния мехур и простата, отколкото белите дробове.

Третата причина за възпаление на простатната жлеза може да бъде наличието на скрити огнища на възпаление в тялото: в зъбите, синусите, бъбреците и т. н. Тогава болестотворните организми от гнойните процеси достигат до жлезата по кръвен път.

Фактори, предразполагащи развитието на простатит

Сексуалните контакти, без предпазни средства (включително и аноректалните сношения) са една от основните причини за разпространението на заболяването сред младите мъже в активна полова възраст.

Увеличение честотата на това заболяване е свързано с начина на живот, който мъжете водят – дълго време, прекарано зад волана, което е нефизиологична за организма поза; обездвижване; нездравословни хранителни навици.

Предразполагащи фактори са стеснения и аномалии на уретрата, травми по простатата, особено такива, причинени от следоперативно инфектиране

Целта на изследването е да се проучи нивото на информираността сред мъже с поставена диагноза простатит

Материали и методи: Проведеното проучване е сред 180 пациенти, потърсили урологична помощ на територията на Северозападна България и с поставена диагноза простатит.

Използвани са: документален метод, социологическо проучване чрез анкетен метод, пряка индивидуална анонимна анкета при пациенти от доболничната и болничната помощ.

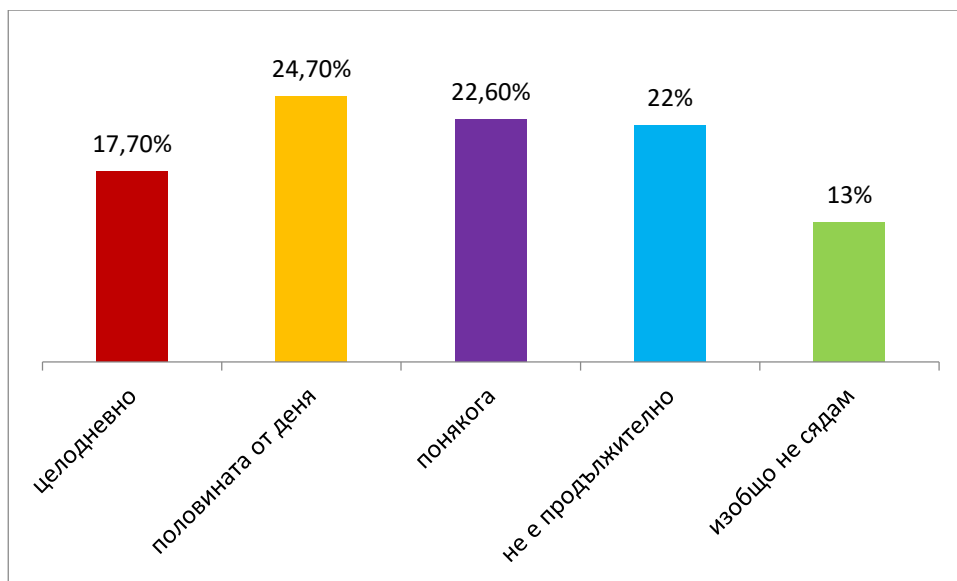
Резултати:

Табл.1. Разпределение на анкетираните лица по възраст

Възрастови групи	Абсолютна честота	Относителен дял в %
От 25 – 30 години	52	29
От 31 - 35	61	34
От 36 –40	41	23
От 41- 45	22	12
Над 45 години	4	2
Общо	180	100.0

Най-голям относителен дял 34% се наблюдава при лицата във възрастовата група 31-35 години. Това са мъже в активна полова възраст.

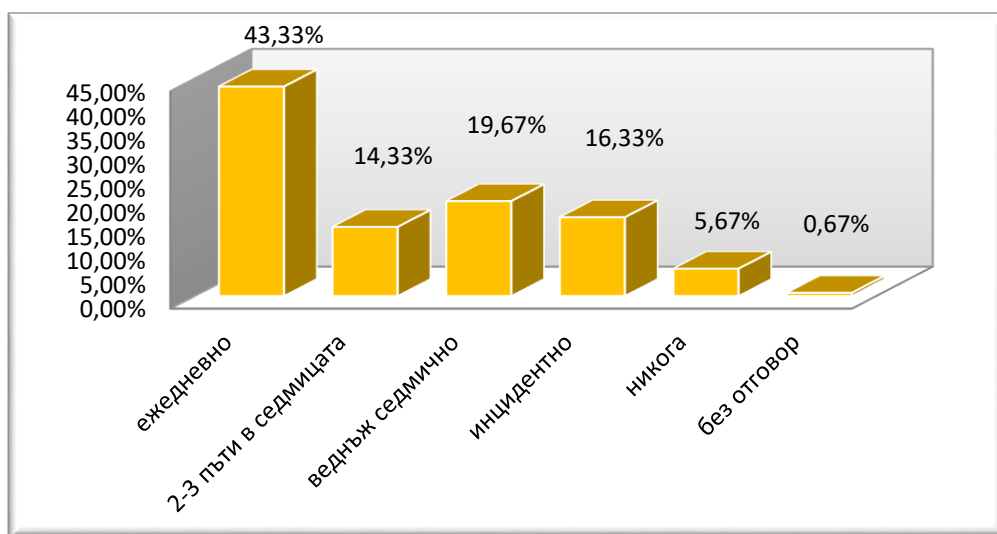
Ежедневната работа при 17,7% налага седнало положение през целия работен ден, 24,7% седят половината от деня, само понякога 22,6% . Изобщо не седят 13% и при 22% не е продължително. Почти при 2/3 от анкетираните, деня преминава в седнало положение, което довежда до обездвижване. Пациенти, чиято работа е свързана с продължително седене довежда до застои на кръвоносната система в малкия таз, което действа неблагоприятно върху простатната жлеза.

Фиг.1 Положение по време на работния процес

Прави впечатление, че за 43,33% от мъжете консумацията на алкохол е ежедневие. Характерно за нашата нация е храненето да е придружено и с алкохол. Почти всеки пети (19,67%) от анкетирания употребява алкохол веднъж седмично, 16,44% инцидентно или както са отбелязали в някои анкети – „по повод”. Делът на тези които „никога” не употребяват алкохол е близо 6 % и близо един процент не са отговорили.

Алкохолът води до недостиг на цинк в организма. Установено е, че нормално в простатата се съдържа няколко пъти по-голямо количество цинк, отколкото във всеки друг орган в човешкото тяло. Проучвания показват, че цинкът блокира превръщането на тестостерон в дехидротестостерон, който от своя страна оказва влияние на размера на простатната жлеза, което е от важно значение за задълбочаването проблема. В простатна жлеза с хиперплазия се установява значително по-висока концентрация на дехидротестостерон, отколкото в нормална жлеза

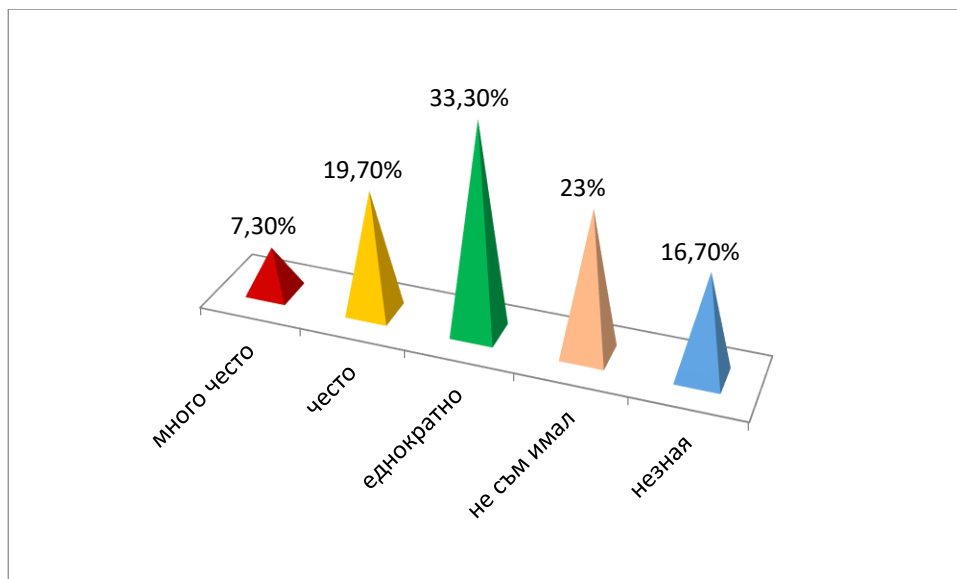

Фиг.2. Честота на консумация на алкохол

Причината е, че към класическите фактори на простатита са добавени и други фактори: латентни инфекции и хроничен стрес.

Особено коварни са инфекциите, които проникват в тялото по полов път в скрита форма (външно те не се чувстват). И след няколко месеца - хроничен простатит.

Освен това мъжът може да зарази партньорката/партньора си, без дори да знае, че е носител на инфекции.

Фиг.3 Инфекции на урогениталния тракт

По-голямата част от анкетираните мъже съобщават за преболедувани инфекции на урогениталния тракт. Еднократно са боледували 33,30%, често са имали инфекции 19,70%, при 7,30% са много често. Не са имали инфекция на ППС 23% и 16,70% не знаят дали са боледували.

Честите инфекции са предпоставка за простатитите в млада възраст, които ако не са лекувани адекватно водят до промени в простатната жлеза.

Табл. 2 Сексуални нарушения

Имате ли проблеми при сексуалните контакти	Абсолютна честота	Относителен дял в %
Да-много често	38	21
Да-често	42	23
Рядко	29	16
Случвало се е 1-2 пъти	37	21
По-скоро -не	23	13
Никога не съм имал	11	6
общо	180	100.0

Проблеми при сексуалните контакти са имали много често 21%, рядко –16%, често се е случвало при 23 %, само един, два пъти са имали проблем 21%. Никога не са имали проблеми в секса 6% и по-скоро”не” са дали отговор 13% от анкетираните пациенти. Увреденото сексуално здраве рефлектира върху психиката на мъжете.

Видния клиницист и изследовател *William A. Fisher* е казал, че „най-добрият барометър за мъжкото здраве е сексуалното здраве”. При мъжете сигурността на сексуалните изяви е твърде важен момент, определящ както тяхното самочувствие, така и пълноценната им социална изява. Може да се отрази на самоуважението и достойнството на мъжа, тъй като се свързва с мъжествеността. За съжаление, малка част от страдащите търсят лекарска помощ под влияние на различни предразсъдъци.

Заклучение:

Когато е налице възпаление или друг проблем с простатата, може да се стигне до определени проблеми с половото здраве. Затова грижата за здравето на простатата е от критично значение за правилното функциониране на половата система на мъжа.

Информираността на съвременния пациент изисква не само добро качество и ефективност на медицинската услуга, но и професионално отношение и взаимодействие, които са гаранция за повишаване на удовлетвореността му.

СЗО определя сексуалното здраве като основно човешко право, позволяващо на човек да се наслаждава и контролира сексуалното поведение и репродуктивната функция въз основа на лични и социални ценности.

Използвана литература:

1. Агарков Н. М. Распространенность и лечение заболеваний мочеполовой сферы / Н.М.Агарков, А.В.Новиков, Е.Б.Новикова // Вестник новых медицинских технологий. -2005. Т. XII, № 3-4. - С. 131.
2. Агафонов Н.В. Обоснование диетической профилактики рецидивов мочекаменной болезни.: автореф. дис.канд.мед.наук / Н.В.Агафонов. — Днепропетровск, 1987. 25 с.
3. Борисова, М., Добрилова, П., Информираност при медицинските сестри за повишаване на здравната култура сред пациенти с доброкачествена простатна хиперплазия, Сестринско дело, 2018, №3, 22-25
4. Грозданов И., "Застраховане и социално дело" 80 години традиции, лидерство, предизвикателства: Свищов, 13.11. 2018 г., с. 248-256,
5. Грозданов И., Състояние и проблеми на организацията на дейностите по профилактика и рехабилитация в системата на НОИ. -Science andtechnologies: Volume VII., 2017, Number 6: SocialStudies, с.63-70,
6. Грозданов И., "Същност и организация на социалното управление. - Science andtechnologies: Volume IX, 2019, Number 6: SocialStudies, с. 91-96, ISSN 1314-4111 (в референтния списък под № 2598 SCIENCE andtechnologies. – Ст. Загора
7. Грозданов И., "Протективната роля на физическата активност и промоция на здравето. Европейски стандарти в спортното образование - Враца 2018: сборник доклади от научна конференция, проведена на 03-04.06.2018 в гр.
8. Грозданов И., "Хиподинамията – рисков фактор за физическото развитие и здравно състояние. Европейски стандарти в спортното образование - Враца 2019: сборник доклади от научна конференция, с.112-117
9. Грозданов И., "Наркоманията – глобалната заплаха и перспективи, Лицензиран Сборник Доклади от юбилейна конференция с международно участие, Образование, наука и иновации в здравните грижи – МУ – София, № в COBISS и/или в референтния списък. ISBN 978-619-7491-04-3
10. Добрилова, П., Сестрински грижи за пациенти с онкологични заболявания, Медицински университет – София, ЦМБ, София, 2020, ISBN: 978-619-7491-27-2

11. Pavlinka Dobrilova, The continuous professional development as a condition for achieving autonomy in the nursing profession, Knowledge International Journal, Vol.40.4, 2020, ISSN 2545 – 4439, ISSN 1857 – 923X, 799-805
12. Симеонова,Н., Г. Георгиева - Здравна компетентност на болния на антикоагулантна терапия”
13. Панчев П. Доброкачествена простатна хиперплазия (ДПХ), Клинична урология, 2004, стр. 306
14. Янкова Г. (2020). Концептуални аспекти на грижите в сестринската практика. Сп. Обща медицина, 2020, 22, №6, с.94-100, ISSN 1311-1817
15. Янкова, Г. (2017). Връзка между професионалната дейност „здравна грижа“ и деперсонализацията в лечебните заведения. сп. Обща медицина, 19, №2, с.25-30, ISSN 1311-1817